

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Кафедра англійської філології

**ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВ:**

**методичні рекомендації для студентів п'ятого курсу денної
та заочної форми навчання**

**спеціальність 7.02030302, 8.02030302 – мова і література
(англійська)**

Івано-Франківськ
2013

УДК 811.111:81'36

ББК 81.2А(англ.)

Д 36

Дерев'янку О. А. Порівняльна типологія англійської та української мов (методичні рекомендації для студентів п'ятого курсу денної та заочної форми навчання спеціальності 7.02030302, 8.02030302 – мова і література (англійська). – Івано-Франківськ : Видавництво “НАІР”, 2013. – 22 с.

Посібник призначений для студентів-філологів англійського відділення для застосування на п'ятому курсі денної та заочної форми навчання під час практичних занять із порівняльної типології англійської та української мов.

Автор: Дерев'янку Оксана Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Рецензенти:

Кульчицька О.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Венгринович А. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	
3. Програма навчальної дисципліни	
4. Структура навчальної дисципліни	
5. Теми семінарських занять	
Денна форма навчання	
Заочна форма навчання	
6. Самостійна робота	
Денна форма навчання	
Заочна форма навчання	
7. Методи навчання	
8. Методи контролю	
Критерії оцінювання знань, умінь та навичок	
Система оцінювання знань із порівняльної типології англійської та української мов	
9. Перелік питань для підсумкового контролю із порівняльної типології англійської та української мов	
10. Зразок підсумкової контрольної роботи (тесту)	
11. Методичне забезпечення	
12. Рекомендована література	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>0203 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки Філологія (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: 7.02030302, 8.02030302 Мова і література (англійська)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 108		9-й	9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст, магістр</u>	16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		82 год.	94 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: <u>залік</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24% : 76%

для заочної форми навчання – 13% : 87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – розвиток у студентів вміння знаходити і ефективно використовувати при навчанні іноземного мовлення спільні та відмінні риси в системі фонетичних, фонологічних, лексичних, граматичних, стилістичних явищ англійської та української мов.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: основні теоретичні положення, на яких будується курс порівняльної типології англійської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень; нові досягнення у галузі морфології, семантичного, комунікативного і прагматичного синтаксису; основні поняття, терміни та методи наукових досліджень з порівняльної типології англійської та української мов.

вміти: всебічно порівнювати та співвідносити мовні одиниці та засоби їх поєднання і функціонування у словосполученнях або реченнях англійської та української мов; системно зіставляти такі одиниці і явища англійської та української мов, як: звуки/ фонеми, складотворення і просодичні явища (наголос, інтонація) англійської та української мов; класи повнозначних і неповнозначних частин мови, морфологічні категорії та способи їх реалізації, словотвірні й формотвірні афікси; синтаксичні процеси, синтаксичні зв'язки та синтаксичні відношення на рівні різних типів і парадигматичних класів словосполучень, речень і надфразових єдностей порівнюваних мов.

Мета проведення семінарських занять – ознайомити студентів зі специфікою термінологічних систем і методів у межах даної дисципліни; розвинути у студентів навички самостійного критичного мислення при аналізі морфологічної будови слова, етимологічного аналізу, синтаксичного аналізу речення порівнювальних мов.

У результаті проведення семінарських занять студенти повинні:

знати: основні поняття та терміни курсу, види типологічних досліджень, звукову будову, систему голосних (приголосних), наголос, інтонацію та засоби її використання у порівнюваних мовах; класифікації словникового складу англійської та української мов, основні елементи граматичної будови мов (слово, словосполучення і речення), частини мови, безособові форми дієслова.

вміти: самостійно здійснювати порівняльно-типологічний аналіз фонетичних, фонологічних, лексичних, граматичних і стилістичних явищ з урахуванням відповідних аспектів української та англійської мов.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аудиторна робота.

Тема 1. Типологія як розділ мовознавства. Предмет і завдання курсу. Зв'язок типології з іншими дисциплінами. Поняття про мовний тип і типи мов. Рівні типологічного дослідження. Основні терміни і поняття дисципліни. Зіставні стилістичні студії, їх напрямки. Методи типологічного аналізу.

Тема 2. Історія типологічних досліджень. Порівняльно-історичні та зіставні дослідження мов у ХІХ ст. (Ф. Шлегель, А. Шлегель, В. Гумбольдт, А. Шляйхер, Г. Штайнгаль). Празький лінгвістичний гурток. Роль американської лінгвістичної школи. Ю.О. Жлуктенко – основоположник зіставних студій.

Тема 3. Типологія фонетичних і фонологічних систем в Україні. Завдання типологічної фонетики та фонології. Вокалізм та консонантизм як основні фонологічні підсистеми. Фонема – основна фонологічна одиниця. Склад як лінгвістична одиниця. Супрасегментна фонологія та основні одиниці.

Тема 4. Типологія морфологічних систем порівнюваних мов. Поняття морфологічного рівня мови. Граматична категорія. Граматичне значення, граматична форма. Основні типологічні відмінності морфологічних систем зіставляваних мов.

Тема 5. Типологія граматичних категорій. Категорії відмінка, числа, роду, означеності/ неозначеності в англійській та українській мовах. Категорії виду і числа. Категорії стану, модальності та особи.

Тема 6. Типологія синтаксичних систем порівнюваних мов. Поняття синтаксичного рівня. Синтаксичні поняття у системі зіставляваних мов: синтаксична функція, синтаксична форма, значення, процеси. Поняття темо-рематичного членування речення. Типологія словосполучень. Типологія простого речення. Типологія складного речення.

Змістовий модуль 2. Підсумковий контроль.

Підсумкова контрольна робота (тест).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	сем.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Аудиторна робота												
Тема 1. Типологія як розділ мовознавства. Предмет і завдання курсу. Зв'язок типології з іншими дисциплінами. Поняття про мовний тип і типи мов. Рівні типологічного дослідження. Основні терміни і поняття дисципліни. Зіставні стилістичні студії, їх напрямки. Методи типологічного аналізу.	13	2	2			9						
Тема 2. Історія типологічних досліджень. Порівняльно-історичні та зіставні дослідження мов у ХІХ ст. (Ф.Шлегель, А. Шлегель, В.Гумбольдт, А.Шляйхер, Г. Штайнгаль). Празький лінгвістичний гурток. Роль американської лінгвістичної школи. Ю.О. Жлуктенко –	14	2				12						

<p>основоположник зіставних студій. Морфологічний і словотвірний аналіз слова. Словотвір англійської мови. Головні і другорядні типи словотвору.</p>												
<p>Тема 3. Типологія фонетичних і фонологічних систем в Україні. Завдання типологічної фонетики та фонології. Вокалізм та консонантизм як основні фонологічні підсистеми. Фонема – основна фонологічна одиниця. Склад як лінгвістична одиниця. Супрасегментна фонологія та основні одиниці.</p>	17	2	2			13						
<p>Тема 4. Типологія морфологічних систем порівнюваних мов. Поняття морфологічного рівня мови. Граматична категорія. Граматичне значення, граматична форма. Основні типологічні відмінності морфологічних систем зіставляваних мов.</p>	19	4	2			13						
<p>Тема 5. Типологія граматичних категорій. Категорії відмінка, числа, роду, означеності/неозначеності в англійській та українській мовах. Категорії виду і</p>	17	2	2			13						

числа. Категорії стану, модальності та особи.												
Тема 6. Типологія синтаксичних систем порівнюваних мов. Поняття синтаксичного рівня. Синтаксичні поняття у системі зіставлюваних мов: синтаксична функція, синтаксична форма, значення, процеси. Поняття темо-рема-тичного членування речення. Типологія словосполучень. Типологія простого речення. Типологія складного речення.	18	4	2			12						
Разом за змістовим модулем 1	98	16	10			72						
Змістовий модуль 2. Підсумковий контроль												
Підсумкова контрольна робота	10					10						
Разом за змістовим модулем 2	10					10						
Усього годин	108	16	10			82						

5. Теми семінарських занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет контрастивної типології, її теоретичні та практичні цілі. Основні поняття та терміни. Мовний тип і типи мови. Аломорфізм і ізоморфізм. Методи типологічного дослідження. Зіставлення як основний метод типологічного дослідження. Індуктивний та дедуктивний підходи. Дистрибутивний метод трансформаційного аналізу. Метод типологічних індексів	2

	Д. Грінберга. Аспекти типологічних досліджень.	
2	Типологія фонетичних і фонологічних систем порівнювальних мов. Завдання типологічної фонетики та фонології. Вокалізм та консонантизм як фонологічні підсистеми. Фонема – основна фонологічна одиниця. Склад як лінгвістична одиниця. Супрасегментна фонологія та основні одиниці.	2
3	Типологія морфологічних систем порівнюваних мов. Морфологічний рівень мови. Граматична категорія як одиниця виміру схожості (відмінності) мов на морфологічному рівні. Граматичні категорії у мовах світу. Основні типологічні відмінності морфологічних систем зіставлюваних мов.	2
4	Типологія граматичних категорій. Категорії відмінка, числа, роду, означеності/ неозначеності в англійській та українській мовах. Категорії виду і числа як основні дієслівні категорії. Категорії стану, модальності та особи у зіставлюваних мовах. Категорія ступеня якості та співвідношення синтетичної та аналітичної форм, їх вираження в українській та англійській мовах.	2
5	Типологія синтаксичних систем порівнюваних мов. Синтаксичний рівень. Синтаксичні поняття у системі зіставлюваних мов: синтаксична функція, синтаксична форма, синтаксичні процеси. Темо-рематичне членування речення. Типологія словосполучень, простого та складного речення. Ізоморфні та аломорфні явища синтаксису простих двоскладних та односкладних речень англійської та української мов.	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типологія морфологічних систем порівнюваних мов. Морфологічний рівень мови. Граматична категорія як одиниця виміру схожості (відмінності) мов на морфологічному рівні. Граматичні категорії у мовах світу. Основні типологічні відмінності морфологічних систем зіставлюваних мов.	2
2	Типологія граматичних категорій. Категорії відмінка, числа, роду, означеності/ неозначеності в англійській та українській мовах. Категорії виду і числа як основні дієслівні категорії. Категорії стану, модальності та особи у зіставлюваних мовах. Категорія ступеня якості та	2

	співвідношення синтетичної та аналітичної форм, їх вираження в українській та англійській мовах.	
--	--	--

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типологія частин мови. Категорії виділення частин мови. Класифікація частин мови в англійській та українській мовах. Повнозначні та неповнозначні частини мови.	9
2	Типологія лексичних систем. Порівняльне вивчення лексики на рівні окремого слова, лексико-семантичної групи слів і загальних лексико-семантичних категорій.	10
3	Поняття семантичного поля. Типологія словотвірних систем. Безафіксний спосіб словотворення. Типологічна характеристика префіксації та префіксально-суфіксального словотвору англійської та української мов.	16
4	Типологія стилістичних систем порівнюваних мов. Функціональні стилі	17
5	Підготовка до семінарських занять	20
6	Підготовка до підсумкової контрольної роботи (тесту)	10
	Разом	82

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типологія частин мови. Категорії виділення частин мови. Класифікація частин мови в англійській та українській мовах. Повнозначні та неповнозначні частини мови.	13
2	Типологія лексичних систем. Порівняльне вивчення лексики на рівні окремого слова, лексико-семантичної групи слів і загальних лексико-семантичних категорій.	15
3	Поняття семантичного поля. Типологія словотвірних систем. Безафіксний спосіб словотворення. Типологічна характеристика префіксації та префіксально-суфіксального словотвору англійської та української мов.	16
4	Типологія стилістичних систем порівнюваних мов. Функціональні стилі	15
5	Підготовка до семінарських занять	20
6	Підготовка до підсумкової контрольної роботи (тесту)	15
	Разом	94

7. Методи навчання

Проведення проблемних лекцій, семінарів-дискусій та презентацій.

8. Методи контролю

- Усне опитування.
- Тестові завдання до семінарських занять.
- Підсумкова контрольна робота (тест).

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок

Рівні навчальних досягнень	Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	За національною шкалою	Шкала ECTS		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		2...5	1..100		
Високий	5	90 ... 100	A	Студент	
				Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовую знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	4	75 ... 89	B C	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
		60		Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну	Має елементарні нестійкі навички виконання завдання

Задовільний	3	... 74	D E	частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу	
Низький	2	35 ... 59	Fx	Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Незадовільний	2	1 ... 34	F	Студент не володіє навчальним матеріалом	Виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача

Система оцінювання знань із порівняльної типології англійської та української мов

Форма контролю – залік

Контроль	Аудиторна робота	Підсумкова контрольна робота (тест)	Всього
Ваговий коефіцієнт	15	5	
Максимальна кількість балів	75	25	100

Підсумкова контрольна робота (тест) охоплює 15 завдань, з них 10 завдань оцінюється по два бали за кожне; 5 завдань – по одному балу за кожне (максимальна кількість балів – 25). Схема розрахунку балів з контрольної роботи така: 15 правильних відповідей – 25 б., 14 правильних відповідей – 24 б., 13 правильних відповідей – 23 б і т.д.

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1						Сума
(поточне тестування та самостійна робота)						
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			100
T1	T2	T3	T4	T5	Підсумкова контрольна робота (тест)	
15	15	15	15	15	25	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Перелік питань для підсумкового контролю із порівняльної типології англійської та української мов

Форма контролю – залік

1. Practical aims of contrastive typology.
2. The principal linguistic methods employed in contrastive typology.
3. Prague school linguists (V. Mathesius, N. Trubetskoj, V. Skalicka and others) and their typological investigations.
4. The 20th century linguists (E. Sapir, J. Greenberg, O. Isachenko, Y. Zhluktenko, etc.) and their contribution to typological and contrastive linguistics.
5. Typology of phonetic and phonemic systems in the contrasted languages.
6. Typology of the vowel systems in the contrasted languages.
7. Typology of the consonant systems in the contrasted languages.
8. The articulatory distinctions of vowels and consonants in the contrasted languages.
9. Isomorphic and allomorphic features in the system of vowels and consonants in the contrasted languages.
10. Typology of the syllable in the contrasted languages.
11. Isomorphism and allomorphism in the structure of syllables in the contrasted languages.
12. Word stress and intonation in the contrasted languages.
13. Typological approach to the classification of lexicon.
14. Inner and outer means of word building in the contrasted languages.
15. Typology of different layers of lexicon in the contrasted languages.
16. Typology of evaluating lexicon in English and Ukrainian.
17. Common semantic classes of words in the contrasted languages.
18. Isomorphic nature of affixation in the contrasted languages.
19. Typology of word-building models in the contrasted languages.
20. Typology of expressive and neutral lexicon in English and Ukrainian.
21. Notional parts of speech in the contrasted languages.
22. Typology of the functional parts of speech in the contrasted languages.
23. Typology of the morphological categories of the noun.
24. The category of case and means of realization of case relations in the contrasted languages.
25. The category of number and its realization in the contrasted languages.
26. The expression of the quantity in the contrasted languages. Singularia tantum/pluralia tantum nouns.
27. The category of gender in the contrasted languages.
28. The verb: isomorphic and allomorphic features in the system of morphological features of the verb. Functions of the verb in English and Ukrainian.
29. Realization of the categories of person, number, tense, voice, aspect, mood in the contrasted languages.
30. Isomorphic and allomorphic features in the forms of morphological categories.

31. The category of tense and aspect in the contrasted languages.
32. Isomorphism and allomorphy in the expression of definiteness and indefiniteness in the contrasted languages.
33. Correlation of the types of syntactic connection in English and Ukrainian.
34. Isomorphism and allomorphy in the means of expressing syntactic connection in English and Ukrainian word-groups.
35. Word-groups in the contrasted languages.
36. Isomorphism and allomorphy in the types of word-groups (predicative, objective, attributive, adverbial) in the contrasted languages.
37. Paradigmatic (morphological) classes of word-groups in the contrasted languages.
38. Isomorphic and allomorphic features in the classes of English and Ukrainian word-groups.
39. Typology of the types of sentences in the contrasted languages.
40. Classification of sentences in the contrasted languages.
41. Typology of the parts of the sentence in the contrasted languages.
42. Isomorphism and allomorphy in the form of the principal and the secondary parts of the sentence.
43. Isomorphism and allomorphy of types of one-member sentences.
44. Typology of impersonal sentences in the contrasted languages.
45. Typology of the composite sentence in the contrasted languages. The compound sentence in English and Ukrainian.
46. Typology of the complex sentence. Isomorphic and allomorphic features in the structure of N clauses of the contrasted languages.
47. The morphemic structure of English and Ukrainian words.
48. Kinds of morphemes in the contrasted languages.
49. Inflexional morphemes in the contrasted languages.
50. Word paradigms in the contrasted languages.
51. Agglutination at the morphological level in the contrasted languages.
52. Suppletivity in English and Ukrainian.
53. Objects of investigation at the syntactic level.
54. Isomorphism and allomorphy in the nature of syntactic processes of the contrasted languages.

10. Зразок підсумкової контрольної роботи (тесту)

1. Give the definition of word stress. Describe its functions.
2. Enumerate characteristic features of isolating languages.
3. Explain what is meant by representation.
4. E. Sapir was the first to treat a language material as a system.
  - a) true;
  - b) false.
5. The aim of Typological Phonology is to identify and investigate the isomorphic and allomorphic features in the system of speech sounds in Ukrainian and English.

- a) true;
- b) false.

6. Inflexional morphemes in the contrasted languages express different morphological categories.

- a) true;
- b) false.

7. Isomorphic in the English and Ukrainian vowel systems are quantitative and qualitative features of vowels.

- a) true;
- b) false.

8. Continue the definition:

Isomorphism is ... .

9. Fill in the gap:

The names of vessels and vehicles are usually associated with ... gender.

10. Fill in the gap:

As for the sentence-structure inflexional languages are marked by ... word order.

11. Multiple choice:

Regularities characteristic of all or the majority of all languages are called ... .

- a) language type;
- b) language universals;
- c) absolute universals.

12. Multiple choice:

Since present-day English is mainly analytical by its structure, the predominant means of its grammatical connection in word-groups are ... .

- a) syndetic (prepositional) and asyndetic (syntactic placement);
- b) only syndetic;
- c) only asyndetic.

13. Multiple choice:

As to the morphological structure, particles in the contrasted languages may be:

- a) simple, derivate and compound;
- b) simple and compound;
- c) simple and derivate.

14. Multiple choice:

W. Humboldt grouped all languages into:

- a) isolating, agglutinative, flexional and incorporating languages;
- b) isolating, agglutinative and incorporating languages;
- c) agglutinative, flexional and incorporating languages.

15. Juxtaposition as a form of compounding is ... .

- a) more typical of English than Ukrainian;
- b) not to be found in Ukrainian;
- c) a language universal.

11. Методичне забезпечення

1. Дерев'янку О.А. Навчально-методичний посібник “Порівняльна типологія англійської та української мов”: навчальна програма, плани семінарських занять, програмові вимоги та тестові завдання / Дерев'янку О.А. – Івано-Франківськ, 2012. – 56 с.
2. Текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю знань.

12. Рекомендована література

Базова

1. Аракин В. Д. Сравнительная типология английского и русского языков : Учеб. пособие / В. Д. Аракин. – 3-е изд. – М.: ФИЗМАТЛИТ, 2005. – 232 с.
2. Афанасьева О. В. Сравнительная типология английского и русского языков (практикум) : Учеб. пособие / О. В. Афанасьева, М. Д. Резвцова, Т.С. Самохина. – 2-е изд., испр. – М. : ФИЗМАТЛИТ, 2000. – 208 с.
3. Гуревич В. В. Теоретическая грамматика английского языка. Сравнительная типология английского и русского языков : Учеб. пособие / В. В. Гуревич. – М. : Флинта : Наука, 2003. – 168 с.
4. Жлуктенко Ю. О. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов / Ю. О. Жлуктенко. – К. : Освіта, 1981. – 341 с.
5. Иванова И. П. Теоретическая грамматика современного английского языка / И. П. Иванова, В. В. Бурлакова, Г. Г. Почепцов. – М. : Высш. шк., 1981. – 286 с.
6. Інтонія як мовний засіб вираження думки : Зб. статей АН УРСР, Ін-ту мовознавства ім. О. О. Потебні / Відп. ред. А. Й. Багмут. – К. : Наук. думка, 1975. – 174 с.
7. Кошечая И. Г. Курс сравнительной типологии английского и русского языков : Учебн. пособие / И. Г. Кошечая. – М. : Высш. шк., 2008. – 323 с.
8. Левицкий А. Э. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков : Учеб. пособие / А. Э. Левицкий, Н. Д. Борисенко, А. А. Борисов, А. А. Иванов и др. – К. : Освіта України, 2009. – 360 с.
9. Мечковская Н. Б. Общее языкознание. Структурная и социальная типология языков / Н. Б. Мечковская. – 5-е изд. – М. : Флинта / Наука, 2007. – 312 с.
10. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов : Зб. статей АН УРСР, Ін-ту мовознавства ім. О. О. Потебні / Відп. ред. Ю. О. Жлуктенко. – К. : Наук. думка,

1981. – 356 с.

11. Теоретические основы классификации языков мира : Проблемы родства / Под ред. В. Н. Ярцевой. – М. : Наука, 1982. – 312 с.
12. Hawkins J. A. Comparative Typology of English and German : Unifying the Contrasts (Texas Linguistic Series) / J. A. Hawkins. – Univ. of Texas Pr.; 1st University of Texas Press Ed., 1986. – 244 p.
13. Korunets I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages / I.V. Korunets. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 464 p.
14. Koshevaya I. G. A Typology of English and Russian : A Theoretical Course. An academic authorized coursebook / I. G. Koshevaya / MEUH. Academy of Pedagogy. – М. : MEUH Academic Publishers, 2000. – 152 p.

Допоміжна

15. Аракин В. Д. Типология языков и проблема методического прогнозирования. – М.: Высш. шк., 1989. – 160 с.
16. Винницький В. М. Наголос у сучасній українській мові. – К.: Рад. шк., 1984. – 160 с.
17. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Грищенко А. П. Граматика української мови. – К.: Рад. шк., 1982. – 208 с.
18. Жовтобрюх М. А. Українська літературна мова. – К.: Наук. думка, 1984. – 255 с.
19. Историческая типология славянских языков: Фонетика, словообразование, лексика и фразеология / Под ред. А. С. Мельничука. – К.: Наук. думка, 1986. – 287 с.
20. Кацнельсон С. Д. История типологических учений: Грамматические концепции в языкознании XIX века. – Л.: Наука, 1985. – С. 6-58.
21. Плуноян В. А. Почему языки такие разные. – М.: Русские словари, 1996. – 304 с.
22. Репина Т. А. Сравнительная типология романских языков. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 1996. – 246 с.
23. Хлебникова И. Б. Морфология английского языка: Учеб. пособие. – 3-е изд., испр. – М.: Высш. школа, 2004. – 135 с.
24. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. – К.: Вища шк., 1977. – 147 с.
25. Широкова А. В. Сравнительная типология разноструктурных языков. – М.: Добросвет, 2000. – 301 с.
26. Comrie B. Language Universals and Linguistic Typology. – The University of Chicago Press. – 1989. – 264 p.

12. Інформаційні ресурси

1. Applied English Lexicology: A Course [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://eldum.phil.muni.cz>

2. Resources for Studying English Words and Usage, Semantics, and Textual Structure [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://faculty.washington.edu>

3. Vocabulary Resources to Enhance Your Word Skills: Focusing on the English vocabulary & etymology [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.wordfocus.com>

4. English Grammar Theory Tests [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://englishteststore.net>

5. Glossary of grammatical terms used in English Grammar: Theory and Use (2nd edition) by Hilde Hasselgård, Per Lysvag, Stig Johansson [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://folk.uio.no/hhasselg/terms.html>

6. Theoretical Grammar by Richard Nordquist [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.grammar.about.com